

Jaunākie pētījumi rekomendē turpmāk nelietot individuālos aizsardzības līdzekļus pacientiem, jo pētījumos pierādīts, ka:

! Pateicoties tehnoloģiskajiem uzlabojumiem, mūsdienu rentgeniekārtas un datortomogrāfijas iekārtas var nodrošināt labu attēlu, veicot izmeklējumus pie iespējami zemas starojuma dozās. Ārstniecības personālam ir jānodrošina, ka ieguvums no rentgenizmeklējuma ir lielāks nekā iespējamais risks.

! Pacientu individuālos aizsardzības līdzekļu izmantošana nav efektīvs veids, kā samazināt pacienta saņemto dozu, kā arī pacientu atšķirīgās anatomijas dēļ klīniskā praksē aizsardzības līdzekļi dažreiz tiek novietoti kļūdaini, kas nevēlami palielina pacienta saņemto dozu, pasliktina attēla kvalitāti un neļauj iegūt svarīgu diagnostisku informāciju.

! Pētījumu rezultātā ir arī mainījušies dati par orgānu jutību pret rentgenstarojumu. Dzimumorgāni nav tik jutīgi pret rentgenstarojumu, kā to agrāk uzskatīja, tāpēc nav nepieciešamības izmantot individuālos aizsardzības līdzekļus pacientiem.

? **KĀPĒC PAVADOŠĀS PERSONAS UN DARBINIEKI, KAS ATRODAS BLAKUS PACIENTAM, JOPROJĀM LIETOS INDIVIDUĀLOS AIZSARDZĪBAS LĪDZEKĻUS?**

Pavadošās personas un darbinieku saņemtās dozas avots ir izkliedētais starojums no pacienta. Atrodoties blakus pacientam, individuālais aizsardzības līdzeklis aizsargās pavadošo personu no izkliedētā starojuma, tāpēc tas jālieto rentgenizmeklējuma laikā.

? **KĀPĒC CITĀ ĀRSTNIECĪBAS IESTĀDĒ MAN IZMEKLĒJUMA LAIKĀ NESEN TIKA LIETOTS INDIVIDUĀLAIS AIZSARDZĪBAS LĪDZEKLIS ?**

Eiropas organizāciju vadlīnijas "European consensus on patient contact shielding" ir publicētas 2021.gada decembrī, tāpēc paies laiks, kamēr visas ārstniecības iestādes Latvijā ieviešīs šīs vadlīnijas praksē.

! Jāņem vērā, ka joprojām var būt atsevišķi gadījumi, kad individuālie aizsardzības līdzekļi pacientam tiks izmantoti – to izvērtēs personāls, kas veic izmeklējumu.

VEICOT RENTGENIZMEKLĒJUMUS, PACIENTIEM INDIVIDUĀLOS AIZSARDZĪBAS LĪDZEKĻUS VAIRS NEREKOMENDĒ

PAR IZMAIŅĀM

Jaunākie pētījumi un starptautiskās vadlīnijas "European consensus on patient contact shielding" rekomendē turpmāk nelietot līdz šim ierastos pacientu rentgenstarojuma aizsardzības līdzekļus.

Vadlīniju izstrādē piedalījušās šādas organizācijas:

- Eiropas Radiogrāferu federācija,
- Eiropas Radioloģijas asociācija,
- Eiropas Pediatriskās radioloģijas asociācija,
- Eiropas Medicīnas fiziķu asociācija u.c.

Arī Latvijā publicētas vadlīnijas par individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanu pacientiem ārstniecības iestādēs. Vadlīniju izstrādē piedalījušās šādas organizācijas:

- Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs
- Latvijas Radiologu asociācija
- Latvijas Radiogrāferu un radiologu asistentu asociācija
- Latvijas Zobārstu asociācija
- Latvijas Medicīnas inženierzinātņu un fizikas biedrība

Ārstniecības iestādes Latvijā seko līdzī jaunākajiem pētījumiem un vadlīnijām un pievienojas to īstenošanā.

Latvijas rekomendācijas latviešu valodā pieejamas internetā:
<https://ej.uz/rtgaizsardziba>

Eiropas rekomendācijas angļu valodā pieejamas internetā:
<https://ej.uz/aizsargprieksauti>

Hiles P. et al European consensus on patient contact shielding, Physica Medica, 96, 2022, 198-203

INDIVIDUĀLIE AIZSARDZĪBAS LĪDZEKĻI NEPASARGĀ PACIENTU NO IZKLIEDĒTĀ STAROJUMA

KĻŪDAINA INDIVIDUĀLO AIZSARDZĪBAS LĪDZEKĻU LIETOŠANA, VEICOT RENTGENIZMEKLĒJUMU, VAR PALIELINĀT PACIENTA SAŅEMTO DOZU UN SAMAZINĀT ATTĒLA KVALITĀTI

